Bijdrage 1e termijn ASSEN CENTRAAL Programmabegroting 2023.

Voorzitter,

Als voorbereiding op beide vergaderingen deze week hebben wij als vrijwel nieuwe fractie de bijdragen van vorig jaar doorgenomen. Om te zien welke zaken aan de orde komen, waar de nadruk op ligt, waar de kansen liggen, wat de lastige dossiers zijn etc. Kortom: om van te leren.

Wat ons opviel was het feit dat er vorig jaar best veel dossiers waren waar volgens veel fracties te weinig schot in zat, zoals bijvoorbeeld: TRZ, ontwikkeling nieuwe woonvormen in combinatie met zorg, het isoleren van woningen, jongerenbeleid, communicatie vanuit de gemeente, Tiny houses, het sportakkoord enz. Helaas kunnen we dit jaar veel van deze dossiers opnieuw benoemen omdat er nog niet veel veranderd is. Uiteraard geldt nu als verzachtende omstandigheid dat het college dit jaar vrij laat is begonnen, maar tezamen met de 2 corona jaren hiervoor duurt het voor veel dossiers te lang. Wij roepen het college dan ook op tot actie aangaande deze dossiers.

Daarnaast zijn er de afgelopen periode enkele nieuwe dossiers bijgekomen, zoals de energie-armoede en de stikstofproblematiek. De wereld is in korte tijd enorm veranderd. Oorlog, 15% inflatie, energieprijzen die door het dak gaan, stilvallende woningbouw, een om de hoek loerende recessie en daarmee gepaard gaande baanonzekerheid, waarbij in Assen moet worden gedacht aan de NAM en de kazerne. Op het moment van schrijven heeft de Raad van State zojuist een streep gezet door de zogeheten bouwvrijstelling. Wij roepen het college op te onderzoeken of er maatregelen kunnen worden getroffen waardoor er geen verdere vertraging optreedt in onze toekomstige bouwplannen.

Voorzitter, onder dit gesternte worden wij hier tezamen geacht verstandige besluiten te nemen over de toekomst van Assen, haar bewoners en de wereld in het algemeen. Voorwaar geen sinecure. Veel mensen, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke organisaties komen in de problemen en redden het niet langer zonder hulp. Het verheugt ons dan ook dat het college door heeft gepakt met het noodfonds en daarmee doet wat er gedaan moet worden: hulp bieden.

Zorgen dat het cement niet tussen de stenen weg spoelt en dat de samenhang in de maatschappij behouden blijft. ASSEN CENTRAAL waardeert de doortastende aanpak van het college zeer, maar maakt zich wel zorgen over de landelijke maatregelen. Lukt het de energiebedrijven om de steun bij de mensen te laten komen? Wij vragen het college scherp te zijn op signalen dat dit niet goed gaat.

Alle bovenstaande factoren maken ook dat veel bewoners een pas op de plaats dreigen te maken met de verduurzaming van hun woning, zo heeft de fractie van ASSEN CENTRAAL gemerkt bij haar wijkbezoeken. Heb ik over een tijdje nog wel een baan? Hoe moet dat met mijn hypotheek als de rente zo blijft oplopen? Prima om van het gas af te gaan, maar hoe moet ik dan die 'dubbele' energievraag betalen als de energieprijzen zo hoog blijven? Kortom: mensen denken nog wel twee keer na alvorens grote bedragen te betalen voor een warmtepomp, waar ze ook nog eens een jaar of langer op moeten wachten. Tel daarbij het enorme personeelstekort bij de installatiebedrijven en je begint je zo langzamerhand wel af te vragen of de ambitie van de energietransitie op korte termijn nog wel realiseerbaar is. Ik zeg met opzet 'op korte termijn' voorzitter, omdat ook ASSEN CENTRAAL ziet dat er van alles wordt gedaan om de problemen op wat langere termijn aan te pakken. Het college is bijvoorbeeld voornemens om het onderwijs beter te laten aansluiten op de vraag vanuit de technische sector, een goede zaak wat ons betreft. Ook de geplande nieuwbouw helpt op langere termijn bij het behalen van de doelstellingen.

ASSEN CENTRAAL is blij met de wijze waarop het college is omgegaan met de vaststelling van huur van sportaccommodaties. De meest recente huurverhoging conform de inflatie van 15% is beperkt tot 5%. Sterk gestegen kosten mogen wat ons betreft niet leiden tot problemen in het voortbestaan van sportclubs en het beoefenen van sport door Assenaren.

ASSEN CENTRAAL ziet dat er 4 miljoen gereserveerd staat voor het realiseren van de doelen van het preventie-akkoord, het preventiefonds en het versterken van het gewone leven. Een mooie ambitie om zorg dichtbij vorm te gaan geven teneinde zwaardere geïndiceerde zorg te voorkomen. Wij ontvangen echter in toenemende mate signalen dat de wachtlijsten in de jeugdzorg, reguliere zorg en voor de GGZ oplopen. Personele leegloop en hoge werkdruk in de jeugd- en ouderenzorg maken het er niet beter op en vaak worden de problemen groter naarmate passende zorg en ondersteuning niet of te laat beschikbaar is.

ASSEN CENTRAAL ziet tot nu toe weinig concreetheid in de plannen om zorg dichtbij in de wijk vorm te geven en vraagt van het college versnelling hierop. Een wijkgerichte aanpak vraagt daadkracht van de gemeente, zonder dat

wij overigens de illusie hebben dat alle problemen in het formele circuit opgelost kunnen worden. In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulp en ondersteuning van familie en mantelzorgers en de aandacht en vormgeving hiervan ziet ASSEN CENTRAAL ook als medeverantwoordelijkheid van de gemeente. Het gelijkblijvende budget voor jeugdzorg bij een toenemende vraag vind ASSEN CENTRAAL zorgwekkend gezien de transformatie naar andere vormen van zorg die plaats dient te vinden. In 2023 stellen het Rijk en de VNG de hervormingsagenda jeugd op en het kan ASSEN CENTRAAL niet snel genoeg gaan om hier concreet invulling aan te geven. Wij denken daarbij met name aan de transitie naar een wijkgerichte aanpak met inzet van informele zorg.

Voorzitter, dan nog iets over de samenwerking tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Er wordt samengewerkt met diverse partijen voor het behouden van mbo, hbo en wo in Assen. Bij Techhub komen bedrijfsleven, innovatie, human capital en onderwijs bij elkaar. Er liggen kansen om te verbinden met de Universiteit van het Noorden. Assen blijft echter struggelen met haar imago van provinciehoofdstad waarin het studentenleven op een laag pitje staat en Groningen het lonkende perspectief is. Vaak wordt er pas weer terug gekeerd als men zich wil settelen en de woningmarkt in de stad Groningen te duur blijkt. ASSEN CENTRAAL roept het college op zelf de regie te nemen in deze problematiek en niet uitsluitend mee te liften op programma's van anderen. Tracht verbinding te maken met de ambitie om 5000 banen naar Assen te halen. Stel een actieve agenda op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt op met korte, middellange en lange termijn doelen. Kijk daarbij naar kansen in groeisectoren, zoals zorg en techniek, en verbindt zaken aan elkaar. Koppel de mogelijkheden van de Techhub aan bovenstaande beweging naar de wijkgerichte aanpak waarbij technologie kan ondersteunen en zet zodoende Assen meer op de kaart als innovatiestad. Denk ook aan de Sport- en Beweegcampus van het Drenthe College en Alfa-college, waar wij in onze bijdrage bij de kaderbrief 2023 reeds over gerept hebben. Wij hebben het college toen ook gewezen op de subsidiepot van 900 miljoen van de Regiodeals. Heeft het college daar nog iets over te melden?

Met aantrekkelijke arbeidsmarkt- en onderwijsmogelijkheden kan Assen jongeren binden en boeien. Als we dan ook nog voldoende starterswoningen weten te realiseren en de zelfbewoningsplicht invoeren trekt de jeugd wellicht niet weg en blijft men in ons mooie Assen. Voorzitter, bij de onderwijswens om de jongeren in Assen vast te houden, ontkomen we er niet aan kritisch te kijken naar hetgeen we deze jongeren te bieden hebben.

Helaas is dat op dit moment niet genoeg. ASSEN CENTRAAL wil daarom nogmaals pleiten voor een jongerencentrum met poppodium in de stad. Dit is volledig in lijn met het onderzoek "Jongeren in Assen" door Vaart Welzijn dat we eerder dit jaar gepresenteerd hebben gekregen. In dit onderzoek geven

de jongeren het item 'binnen ontmoetingsvoorzieningen', waaronder een jeugdsoos en jongerencentrum valt, het rapportcijfer 4. Maar liefst 73% stelt dat Assen een jongerencentrum nodig heeft en van alle jongeren geeft 69% aan dit graag in het centrum gerealiseerd te zien. ASSEN CENTRAAL wil zich er graag voor inzetten deze wens te realiseren en daarmee is wat ons betreft de ereschuld uit 2009 ook voldaan. Toen kwamen de plannen voor De Nieuwe Kolk (DNK) op tafel en werd een poppodium beloofd en mede door die belofte ging de raad akkoord met de sloop van het Mecuriustheater, Popas.

Voorzitter, ik ga afronden. In hetzelfde onderzoek van Vaart Welzijn bleek dat het onderwerp 'veiligheid' bij de jongeren in Assen op nummer 1 staat. "Veilige wegen naar school", "hangjeugd die vernielt en intimideert" en "meer blauw op straat" waren daarbij de termen die het meest gebezigd werden. ASSEN CENTRAAL vindt het feit dat de jongeren 'veiligheid' op 1 zetten eigenlijk heel triest en ziet graag van het college een maximale inspanning om de jeugd zich veiliger te laten voelen. Simpele maatregelen als het optimaliseren van de straatverlichting op strategische plekken kan daarbij al een prima middel zijn. Hoe kijkt het college hier tegen aan?

Hiermee komt een einde aan de bijdrage 1e termijn van ASSEN CENTRAAL. Wij zijn benieuwd wat de andere fracties te melden hebben en de reactie van het college.

Tot zover.